

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Broj: 10-40-15-205 /22
Sarajevo, 18.04.2022. godine

FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
RUKOVODIOCU ORGANA UPRAVE PO OVLAŠTENJU VLADE FBiH
OVDJE

PREDMET: Operativni plan transporta i uništavanja neeksplodirane avionske bombe
Bomba 100M pronađene u u naselju Bišće polje, grad Mostar, dostavlja-

Na osnovu člana 86. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (Sl. List FBiH 39/03, 22/06, 43/10) i tačke 5.11, procedure FUCZ.PR.7, Standardnih operativnih procedura Federalne uprave civilne zaštite za operacije humanitarnog deminiranja i uništavanja mina i NUS-a u BiH (SOP FUCZ) odobrene od strane Centra za uklanjanje mina u BiH aktom br. UP-1/02-44-1-8/20, sačinjen je operativni plan transporta i uništavanja neeksplodirane avionske bombe Bomba 100M pronađene u naselju Bišće polje, Grad Mostar.

Zadatak:

Na osnovu prijave neeksplodiranog ubojnog sredstva koje je u skladu sa tačkom 5.2. FUCZ.PR.7 prijavljeno vodi tima za UES Mostar A, šef odsjeka za UES FUCZ i vođa tima za UES Mostar A izvršili su izviđanje pronađenog sredstva na licu mjesta i prikupili informacije za izradu operativnog plana zbrinjavanja sredstva.

Nakon izvršenih pripremnih radnji definisan je zadatak: neutralizacija, uklanjanje, transport i uništenje neeksplodirane avionske bombe.

Opis sredstva:

Neeksplodirana avionska bomba je identifikovana kao Bomba 100M poluprobojna avionska bomba italijanske konstrukcije porijekla iz perioda Drugog svjetskog rata. Ukupna masa sredstva je 109kg, sa odnosom mase i punjenja (CWR) 25.2% (masa eksplozivnog punjenja je 27.5kg TNT ili amatol). Bomba se nalazi na dnu iskopa u horizontalnom položaju oko 2 metra ispod površine tla. U zadnjaku bombe nalazi se upaljač tipa Y1 uvijen u upaljačku genu u osovini bombe. Tijelo upaljača je slomljeno na mjestu oko 30-40mm od bazne ploče bombe. U upaljaču je vidljiv udarač koji je također slomljen, ali je dostupan kroz prihvatač

amirajuće lule upaljača. Ostatak tijela upaljača na bombi je lateralno deformisan pod uglom od cca 3-4 stepena van osovine što je vjerovatno i izazvalo zaglavljenje udarača u upaljaču. Sredstvo nije kompletirano drugim upaljačima. Bomba je pronađena tokom iskopa šljunka na tijelu su vidljivi tragovi radnog alata građevinske mašine.

Za uništavanje ovog sredstva predviđene su sigurnosne distance: Sigurna distanca od opasnosti od fragmentacije 450 metara i sigurna distanca od udarnog talasa za ljude 150 metara.

Opis lokacije:

Neeksplozivna avionska bomba je pronađena na koordinatama 43°18'8.91"N 17°49'20.12"E u naselju Bišće polje, Grad Mostar. Bomba se nalazi na gradilištu u iskopu šljunka na dubini od oko 2 metara u odnosu na okolno tlo, na šljunčanoj podlozi i nije joj moguće pristup vozilima.

Zapadno od mjesta pronalaska bombe na udaljenosti od cca 60 metara nalaze se regionalni put Bišće polje-Put za Aluminij, na udaljenosti od 110 do 150 metara istočno, sjeverno i južno nalaze se privredni objekti (ATACO, Telecom, Apolo Škoda, Pero Mostar i Hercegovinavino). Na udaljenosti od cca 230 metara sjeverno nalazi se kružni tok na saobraćajnici Bišće polje-Jesenica.

Metoda rada na uklanjanju i uništavanju:

Faza 1. Neutralizacija, počizanje i pripreme za transport

Upaljač će biti uklonjen manuelnim ili dinamičkim alatom, a ukoliko uklanjanje ne bude moguće zbog deformacije navoja pokretni dio će biti imobiliziran gipsom.

Bomba će biti podignuta hidrauličkom kamionskom dizalicom, te spuštена na paletu na teretnom prostoru pick-up vozila na kojoj će biti uređeno propisano ležište, te fiksirana za paletu. Prilikom podizanja bombe pokraj nje će se u svakom momentu nalaziti po dvojica tehničara za UES koji će je kontrolisati užadima kako bi spriječili nekontrolisano ljučenje, te je pravilno orijentisali prilikom prenošenja i spuštanja na paletu. Svo osoblje koje bude provodilo aktivnosti u ovoj fazi nosit će minimalnu zaštitnu opremu.

Prilikom realizacije ove faze potrebno je izvršiti sljedeće sigurnosne mjere:

- Upozoriti uposlenike u privrednim objektima koje se nalaze u okolini bombe u radijusu do 450 metara,
- Ukloniti sva parkirana vozila u okolini bombe u radijusu do 150 metara,
- Imati pripravnu potrebnu vatrogasnu podršku,
- Imati pripravnu sanitetsku podršku: 2 sanitetska vozila sa med. tehničarima FUCZ.
- Privremeno obustaviti saobraćaj na saobraćajnici zapadno od bombe od kružnog toka u dužini od 400 metara južno i ukloniti vozila parkirana uz saobraćajnicu,
- Izvršiti upozoravanje stanovništva i uposlenika privrednih subjekata u radijusu od min. 500 metara od mjesta pronalaska bombe o mjestu i vremenu izvođenja operacije, te o mjerama predostrožnosti.

Realizacija ovih sigurnosnih mjera je u nadležnosti Uprave za civilnu zaštitu i Vatrogastvo Hercegovacko-neretvanskog kantona i Gradske službe civilne zaštite Grada Mostara, te MUP Hercegovacko-neretvanskog kantona.

Federalna uprava civilne zaštite kao neposredni izvršilac operacije ne prihvata odgovornost za bilo kakve posljedice proistekle iz nepridržavanja gore navedenih mjera sigurnosti.

Ovaj dio operacije počet će dana 19.04.2022. godine u 10.00 sati.

Faza 2. Transport

Transport bombe počet će u 11.00 sati dana 19.04.2022. godine. Predviđeni završetak transporta je 12.00 sati.

Transport će se kretati rutom: Put za Aluminijski-most Blaževica-te po izlasku na magistralni put M17 istim u pravcu Bijela. Dužina rute transporta javnim saobraćajnicama je 30 kilometara. Konvoj koji će transportovati bombu bit će sačinjen iz dva elementa, a vozila će biti međusobno u kontaktu putem VHF radio veze:

- Element transporta bombe će sačinjavati vozilo koje će transportovati bombu, vozilo pratnje, dva policijska vozila sa rotacijama na početku i na kraju elementa. Sva vozila ovog elementa će se kretati na međusobnoj distanci 50 od minimalno metara.
- Element podrške će sačinjavati vozila vatrogasne i medicinske podrške, vozila za podršku FUCZ. Ovaj element će se kretati na udaljenosti od 500 metara od transporta bombe.

Prilikom realizacije ove faze potrebno je izvršiti sljedeće sigurnosne mjere:

- Fizički osigurati transport bombe tokom kretanja.
- Pri prolasku kroz tunel zatvoriti tunel sa obje strane dok vozilo sa bombom ne prođe (ono mora biti samo u tunelu),
- Upozoriti stanovništvo na ruti transporta o mjestu, vremenu i osnovnim sigurnosnim mjerama,
- Upozoriti nadležne na eventualnim kritičnim tačkama (benzinske pumpe, preduzeća i sl.)

Realizacija ovih sigurnosnih mjera je u nadležnosti Uprave za civilnu zaštitu i vatrogastvo kantona u koordinaciji sa Gradskom službom civilne zaštite i Ministarstva unutrašnjih poslova HNK.

Faza 3. Priprema i uništenje bombe

Prije spuštanja bombe u jamu na poligonu će biti uspostavljeno stražarsko i medicinsko osiguranje 1000 metara jugozapadno od mjesta uništenja, te će zona biti pregledana upotrebom bespilotne letjelice.

Na poligonu bomba će biti spuštена u ručno. Bomba će biti uništena usmjerenim eksplozivnim punjenjima Alford HD Vulcan dejstvom u zadnjak/baznu ploču, najtanji dio košuljice, kako bi bila izbjegnuta njena eksplozija. Alternativna metoda uništenja je uništavanje detonacijom.

Prije uništenja bit će dat zvučni signal upozorenja sirenom na licu mjesta.

Vremenski okvir za uništenje bombe je između 12.00 i 15.00 sati.

Prilikom realizacije ove faze potrebno je izvršiti sljedeće sigurnosne mjere:

- Pripremiti plan protivpožarne zaštite koji će uključivati mjere preventive za datu lokaciju (KUCZ-Profesionalna vatrogasna brigada),

- Uspostaviti stražarsko osiguranje i medicinske tačke na udaljenostima 1000 metara zapadno i istočno. To će biti zadatak dijela timova Busovača A i Mostar A.
- Prije uništenja izvršiti pregled okoline lokaliteta za uništavanje radi udaljavanja eventualnih neovlaštenih osoba iz opasnog područja.

Faza 4. Pregled lokacije

Po izvršenom uništenju, nakon što bude utvrđeno da ne prijete opasnost od sekundarne eksplozije bombe bit će pregledana lokacija i njena okolina za slučaj da je došlo do izbijanja požara u okolini poligona. Ova faza će biti realizovana od strane pripadnika FUCZ i Profesionalne vatrogasne brigade.

Izvršioци

- Sead Vrana, šef odsjeka za NUS, FUCZ; rukovođenje operacijom na terenu, odnosno uništavanjem na poligonu/licu mjesta,
- Enver Grahić, viši referent kontrole procedura sigurnosti, rukovođenje podrškom (stražarsko osiguranje, priprema alata i sredstava, pratnja)
- Tim za uklanjanje eksplozivnih sredstava FUCZ Mostar A,
- Tim za uklanjanje eksplozivnih sredstava FUCZ Busovača A,
- PLANT tim FUCZ (Kamion Volvo sa hidrauličkom dizalicom),

Podrška:

Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo Hercegovačko-neretvanskog kantona i Gradska služba civilne zaštite Grada Mostara:

- Osiguranje vatrogasne podrške u svim fazama realizacije operacije,
- Obavješćavanje lokalnog stanovništva i odgovornih osoba duž rute transporta o mjestu i vremenu izvođenja operacije, te poduzimanju potrebnih mjera predostrožnosti.

MUP Hercegovačko-neretvanskog kantona:

- fizičko osiguranje prostora oko lokacije na kojoj će se izvoditi operacija,
- pratnja transporta od mjesta pronalaska do lokacije uništenja Mostarska Bijela sa dva vozila sa rotacijama ispred i iza transporta bombe,
- fizičko osiguranje mjesta uništavanja tokom uništavanja prema instrukcijama rukovodioca uništavanja u saradnji sa timovima FUCZ.

Sredstva i alat:

- Terenska vozila za prevoz izvršilaca na lokaciju i transport pronađenih sredstava,
- Kamion sa hidrauličkom dizalicom,
- Formacijska, radna specijalistička, zaštitna, medicinska i komunikacijska oprema A timova,
- Za uništavanje pronađenog UbS-a bit će upotrebjeno usmjereno punjenje Alford HD Vulkan prema uputstvu proizvođača.

Troškovi:

Svi učesnici u operaciji će snositi troškove svoga učešća u istoj.

Vrijeme provođenja operacije:

Priprema i utovar bombe dana 19.04.2022 godine u 10.00-11.00 sati,
Transport bombe dana 19.04.2022 godine u 11.00-12.00 sati,
Uništenje 19.04.2022 godine u 12.00 -15.00 sati.

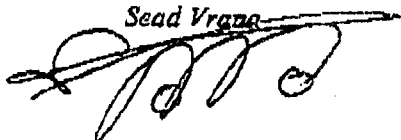
Napomena:

U slučaju da vremenske prilike budu takve da ne bude moguće sigurno provesti aktivnosti iz ovog plana operacija može uz konsultacije učesnika biti odgođena.

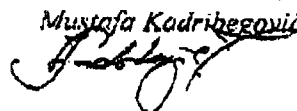
Ovaj operativni plan će radi poduzimanje predviđenih mjera i radnji iz vlastite nadležnosti biti dostavljen:

- Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo Hercegovačko-neretvanskog kantona, fax. 036 319 869, 036 333 769
- Odjel za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, civilnu zaštitu i vatrogastvo grada Mostara, Grad Mostar, fax. 036 500 600,
- Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ured komesara policije, Mostar, fax. 036 310 080,
- Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Mostar, tel. 036 550-025 ,
- Bosanskohercegovački automoto klub (BIHAMK), fax. 033 213 668.

Plan sačinio:
Šef odsjeka za UES
Sead Vrana

Saglasan:
Pomoćnik direktora
Mustafa Kadribegović

ODOBRAVA:
ŠEF ODSJEKA PO VLADI FBiH

Enes Memić

